

УДК 378.126:371.

Колісник-Гуменюк Юлія,

*канд. пед. наук, старший викладач Відокремленого структурного підрозділу
«Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
Львів, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХУДОЖНЬОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. Вища школа на сучасному етапі розвитку Української держави є одним із визначальних чинників відтворення інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури народу, запорукою майбутніх успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету нашої демократичної країни.

У статті проаналізовано напрями розвитку однієї з важливих складових освітньої системи – вищої педагогічної освіти та інноваційні зміни, викликані глибокою кризою і поступовим оновленням освітньої формиції,

Ключові слова: професійна освіта, художній профіль, звичаї, традиції, професіонал, підготовка.

Kolisnyk-Humeniuk Yuliya,

*PhD, Senior Lecturer of the Department of a Separate Structural Unit
«Lviv Educational and Scientific Center of Vocational Education»
of the M.P. Drahomanov National Pedagogical University*

IMPROVEMENT OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PROFESSIONALS OF ARTISTIC PROFILE

Abstract. High school at the present stage of development of the Ukrainian state is one of the determining factors of the reproduction of intellectual and productive forces of society, the development of the spiritual culture of the people, the key to future success in strengthening and consolidating the authority of our democratic country.

The article analyzes the directions of development of one of the important components of the educational system – higher pedagogical education and innovative changes caused by deep crisis and gradual updating of the educational formation,

Keywords: professional education, artistic profile, customs, traditions, professional, training.

Професійно-практична підготовка фахівця професійно-художніх дисциплін має забезпечити: розуміння суті закономірностей процесу відображення оточуючого середовища через призму власного світогляду та творчих проектних концепцій; розуміння значення усіх етапів і складових творчого процесу художньої діяльності з різноспрямованими об'єктами проектування; фахові знання щодо сучасного стану й тенденцій розвитку матеріальної та художньої культури; розуміння вимог нормативних документів художньої галузі; розуміння значення сучасних художніх прийомів; поглиблені фахові знання щодо формулювання, візуалізації, аргументації та реалізації авторських ідей при створенні проектів різного рівня складності; поглиблені фахові знання щодо умов класифікації об'єктів предметно-просторового середовища; фахові знання щодо методології формування сучасних проектних художніх-концепцій.

Інтеграція університетської освіти і наукових досліджень є одним із найважливіших чинників підвищення ефективності та якості вищої освіти, а відтак – її конкурентоспроможності на європейському та міжнародному ринку освітніх послуг. Поза межами науки університетська освіта може розвиватися лише віртуально. Вона без науки не має майбутнього, а наука без неї не має фундаменту. Конкурентоздатним фахівець може бути лише за умови, якщо його навчання здійснюється на основі фундаментальних досягнень науки, освоєних власними дослідницькими зусиллями, й поєднуватиметься з практичною участю в системі сучасного виробництва. Сьогодні з цим погоджується кожен, хто має справу з вищою освітою.

Динаміка технологічного прогресу є настільки стрімкою, що студенти, які розпочинають навчатися за найбільш передовими, інноваційними, але вузькоспеціалізованими напрямками, ризикують на момент закінчення ЗВО зустрітися із втратою потреби в них як фахівців. Багато хто з відомих учених справедливо вважає, що, незважаючи на вимоги «технонаукового суспільства», орієнтуватися потрібно в навчанні не лише на «злобу дня». Вчити варто тому, що є основою, фундаментом і, насамперед, вмінню вчитися, вчитися протягом всього життя. А забезпечити це можуть не вузькоспеціалізовані дисципліни, а саме фундаментальні й соціально-гуманітарні науки. Їх принципова незавершеність, безмежність процесу пізнання і, водночас, їх іманентна пізнавальність і «людиновимірність» не лише навчають вчитися все життя, але й роблять це звичкою, другою натурою людини.

Тому, інтеграція в європейський освітній простір потребує певних системних змін в організації та регулюванні художньо-педагогічної освіти, створенні умов для роботи викладачів мистецьких дисциплін, які б відповідали європейським стандартам, але не порушували культурні традиції українського народу.

Для формування особистості митця важливе значення має рівень загального культурного розвитку, знайомство з літературою, мистецтвом, уміння організувати своє самовиховання. Особистість виходить на систему поглядів, переконань у процесі здійснення й оцінки трудової діяльності у відповідному культурному просторі. У період навчання такий естетично-культурний простір забезпечує, професійна підготовка [1]. Освіта виступає ланкою поєднання людини і культури, допомагає набути знання, уміння, навички, формує світогляд, допомагає самовизначитись та самореалізуватися. Поєднання історично культурних цінностей з професійними є домінантним та сприяє формуванню в особистості відповідного реагування на професійно значущі ситуації, активізує її творчий потенціал, спонукає до виконання своїх професійних обов'язків з отриманням задоволення від роботи.

Складність життєвого спрямування молодого людини залежить від багатьох

обставин, а духовність є важливим чинником, оскільки безпосередньо пов'язана із світоглядом, прагненнями, ідеалами. У період навчання в професійно-технічних навчальних закладах художнього спрямування відбувається формування відповідальності в учнів, зокрема персональної відповідальності за свій особистий внесок у розвиток суспільства.

Із зростанням значущості середовища для індивіда, його причетності, включеності в це середовище, збільшуються потужність, різноманітність і витонченість особистісно-формувальних впливів оточення на особистість. Таким чином, від соціального середовища залежить рівень свідомості кожної людини та потенціал її духовності, а отже, й рівень її професійної культури. Натомість, інтереси, духовні та людські цінності, потреби і вчинки особистості відображають рівень культури суспільства. Отже, розвиток професійної культури внутрішньо збагачує людину і сприяє її професійному становленню та особистісному самовдосконаленню.

Сучасна реформа освіти та інтеграція України у європейське співтовариство потребують удосконалення системи професійно-технічної освіти з метою підготовки фахівців, які відповідали б світовим стандартам. Підвищення якості підготовки та виховання фахівців художнього профілю потребує перегляду психолого-педагогічних засад діяльності навчальних закладів, упровадження сучасних концепцій і підходів, посилення акценту на формування професійної індивідуальності майбутніх фахівців [2].

Одним із засадничих принципів організації сучасної професійно-технічної освіти є організація освітнього процесу на основі гуманістичної парадигми освіти, оскільки вона забезпечує не тільки особистісну орієнтацію на дитину, як суб'єкта навчання, але й усвідомлення педагогом своєї ролі у формуванні неповторної особистості дитини, реалізації її творчого потенціалу, формування у неї прагнення до творчої та професійної самореалізації [4].

Національна доктрина розвитку освіти України визначає стратегію й основні напрями її розвитку у XXI столітті, вона передбачає перехід до нової гуманістично-інноваційної філософії освіти, що виходить із її пріоритетності для розвитку України. Це забезпечить відчутне зростання інтелектуального, культурного, духовно-морального потенціалу суспільства та особистості, нації і народу, у результаті чого відбудуться потужні позитивні зміни в системі матеріального і духовного виробництва, структурі політичних відносин, побуті і культурі [5].

Професійна підготовка фахівців художнього профілю ставить за мету не лише формування системи знань, умінь, навичок, розвиток особистісних якостей, що відповідають вимогам майбутньої професійної діяльності, а й розвиток самої особистості, що передбачає залучення її до системи гуманістичних, загальнолюдських цінностей. Загальнолюдські цінності

об'єднують цінності культури, духовної діяльності, оцінок, моральної свідомості. Духовна потреба кожної людини в самоцінності пов'язана з механізмом саморегуляції та виникає в процесі духовно-практичної і креативно-перетворювальної діяльності.

Діяльність художніх професійно-технічних навчальних закладів спрямована на збереження народних традицій як важливої частини духовної культури українського народу. Кожне нове покоління учнів вивчає досвід, нагромаджений попередниками, і одночасно вносить щось своє, нове, те, що актуальне саме для їхнього часу і викликає інтерес у сучасників [3].

Художнє мистецтво є своєрідною «візитною карткою» народу, відображають вплив регіональних і природних умов, особливості побуту та історичні чинники, містять в собі частинку душі рідного етносу. Тому нині потрібно відродити традиційне народне мистецтво та виробництво побутового мистецтва в Україні: створювати сприятливі умови для творчості народних майстрів, здійснювати заходи щодо відродження національних мистецьких осередків і центрів народного мистецтва, забезпечити розвиток традиційного народного мистецтва, реалізацію комплексу завдань щодо вдосконалення підготовки фахівців художнього мистецтва, залучати учнів до створення творчих колективів, мистецьких гуртків, створювати виставки творчих робіт, виробів декоративно-прикладного спрямування, проводити конкурси, фестивалі тощо.

Список використаних джерел:

1. Колісник-Гуменюк Ю.І. *Формування та розвиток творчості у майбутніх фахівців ПТНЗ художнього профілю // Молодь і ринок. 2015. № 8 (127). С. 70–73.*
2. Колісник-Гуменюк Ю.І. *Сучасні тенденції розвитку професійно-технічної освіти: проблеми та перспективи // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. Пр. Вип. 44. Київ–Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016. С. 215–218.*
3. Колісник-Гуменюк Ю.І. *Професійна підготовка майбутніх фахівців художнього профілю як педагогічна проблема // Вікова спадщина українського народу: регіональний аспект : зб. наук. праць / [упорядник Л.В. Сліпчишин]; ЛННЦ ПО НПУ ім. М.П. Драгоманова, НМЦ ПТО у Льв. обл., ДНЗ «ХПТУ ім. Й.П. Станька». Львів : СПОЛОМ, 2017. С. 107–118.*
4. Колісник-Гуменюк Ю.І. *Шляхи модернізації професійно-педагогічної освіти на Україні та сучасна парадигма освіти // Молодь в умовах нової соціальної перспективи: Збірка наукових праць. Випуск 16. Київ, 18 травня 2017 року. К., 2017. С. 427–435.*
5. *Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України № 347 / 2002 від 17 квітня 2002 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>*